శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ ఏకాదశస్కంధే దశమోఽధ్యాయః ॥

శ్రీభగవానువాచ
మయోదితేష్వవహితః స్వధర్మేషు మదాశ్రయః।
వర్ణాశ్రమకులాచారమకామాత్మా సమాచరేత్ ॥ **1** ॥

అన్వీక్షేత విశుద్ధాత్మా దేహినాం విషయాత్మనాం।
గుణేషు తత్త్వధ్యానేన సర్వారంభవిపర్యయం ॥ **2** ॥

సుప్తస్య విషయాలోకో ధ్యాయతో వా మనోరథః।
నానాత్మకత్వాద్ విఫలస్తథా భేదాత్మధీర్గుణైః ॥ **3** ॥

నివృత్తం కర్మ సేవేత ప్రవృత్తం మత్పరస్త్యజేత్।
జిజ్ఞాసాయాం సంప్రవృత్తో నాద్రియేత్ కర్మచోదనాం ॥ **4** ॥

యమానభీక్ష్ణం సేవేత నియమాన్ మత్పరః క్వచిత్।
మదభిజ్ఞం గురుం శాంతముపాసీత మదాత్మకం ॥ **5** ॥

అమాన్యమత్సరో దక్షో నిర్మమో దృఢసౌహృదః।
అసత్వరోఽర్థజిజ్ఞాసురనసూయురమోఘవాక్ ॥ **6** ॥

జాయాపత్యగృహక్షేత్రస్వజనద్రవిణాదిషు।
ఉదాసీనః సమం పశ్యన్ సర్వేష్వర్థమివాత్మనః ॥ **7** ॥

విలక్షణః స్థూలసూక్ష్మాద్ దేహాదాత్మేక్షితా స్వదృక్ ।
యథాగ్నిర్దారుణో దాహ్యాద్ దాహకోఽన్యః ప్రకాశకః ॥ **8** ॥

నిరోధోత్పత్త్యణుబృహన్నానాత్వం తత్కృతాన్ గుణాన్ ।
అంతః ప్రవిష్ట ఆధత్త ఏవం దేహగుణాన్ పరః ॥ **9** ॥

యోఽసౌ గుణైర్విరచితో దేహోఽయం పురుషస్య హి ।
సంసారస్తన్నిబంధోఽయం పుంసో విద్యాచ్ఛిదాత్మనః ॥ **10** ॥

తస్మాజ్జిజ్ఞాసయాఽఽత్మానమాత్మస్థం కేవలం పరం ।
సంగమ్య నిరసేదేతద్వస్తుబుద్ధిం యథాక్రమం ॥ **11** ॥

ఆచార్యోఽరణిరాద్యః స్యాదంతేవాస్యుత్తరారణిః ।
తత్సంధానం ప్రవచనం విద్యాసంధిః సుఖావహః ॥ **12** ॥

వైశారదీ సాతివిశుద్ధబుద్ధి -
ర్ధునోతి మాయాం గుణసంప్రసూతాం ।
గుణాంశ్చ సందహ్య యదాత్మమేతత్
స్వయం చ శామ్యత్యసమిద్ యథాగ్నిః ॥ **13** ॥

అథైషాం కర్మకర్తౄణాం భోక్తౄణాం సుఖదుఃఖయోః ।
నానాత్వమథ నిత్యత్వం లోకకాలాగమాత్మనాం ॥ **14** ॥

మన్యసే సర్వభావానాం సంస్థా హ్యుత్పత్తికీ యథా ।
తత్తదాకృతిభేదేన జాయతే భిద్యతే చ ధీః ॥ **15** ॥

ఏవమప్యంగ సర్వేషాం దేహినాం దేహయోగతః ।
కాలావయవతః సంతి భావా జన్మాదయోఽసకృత్ ॥ **16** ॥

అత్రాపి కర్మణాం కర్తురస్వాతంత్ర్యం చ లక్ష్యతే ।
భోక్తుశ్చ దుఃఖసుఖయోః కో న్వర్థో వివశం భజేత్ ॥ **17** ॥

న దేహినాం సుఖం కించిద్ విద్యతే విదుషామపి ।
తథా చ దుఃఖం మూఢానాం వృథాహంకరణం పరం ॥ **18** ॥

యది ప్రాప్తిం విఘాతం చ జానంతి సుఖదుఃఖయోః ।
తేఽప్యద్ధా న విదుర్యోగం మృత్యుర్న ప్రభవేద్ యథా ॥ **19** ॥

కో న్వర్థః సుఖయత్యేనం కామో వా మృత్యురంతికే ।
ఆఘాతం నీయమానస్య వధ్యస్యేవ న తుష్టిదః ॥ **20** ॥

శ్రుతం చ దృష్టవద్ దుష్టం స్పర్ధాసూయాత్యయవ్యయైః ।
బహ్వంతరాయకామత్వాత్ కృషివచ్చాపి నిష్ఫలం ॥ **21** ॥

అంతరాయైరవిహతో యది ధర్మః స్వనుష్ఠితః ।
తేనాపి నిర్జితం స్థానం యథా గచ్ఛతి తచ్ఛృణు ॥ **22** ॥

ఇష్ట్వేహ దేవతా యజ్ఞైః స్వర్లోకం యాతి యాజ్ఞికః ।
భుంజీత దేవవత్తత్ర భోగాన్ దివ్యాన్ నిజార్జితాన్ ॥ **23** ॥

స్వపుణ్యోపచితే శుభ్రే విమాన ఉపగీయతే ।
గంధర్వైర్విహరన్ మధ్యే దేవీనాం హృద్యవేషధృక్ ॥ **24** ॥

స్త్రీభిః కామగయానేన కింకిణీజాలమాలినా ।
క్రీడన్ న వేదాత్మపాతం సురాక్రీడేషు నిర్వృతః ॥ **25** ॥

తావత్ ప్రమోదతే స్వర్గే యావత్ పుణ్యం సమాప్యతే ।
క్షీణపుణ్యః పతత్యర్వాగనిచ్ఛన్ కాలచాలితః ॥ **26** ॥

యద్యధర్మరతః సంగాదసతాం వాజితేంద్రియః ।
కామాత్మా కృపణో లుబ్ధః స్త్రైణో భూతవిహింసకః ॥ **27** ॥

పశూనవిధినాఽఽలభ్య ప్రేతభూతగణాన్ యజన్ ।
నరకానవశో జంతుర్గత్వా యాత్యుల్బణం తమః ॥ **28** ॥

కర్మాణి దుఃఖోదర్కాణి కుర్వన్ దేహేన తైః పునః।
దేహమాభజతే తత్ర కిం సుఖం మర్త్యధర్మిణః ॥ **29** ॥

లోకానాం లోకపాలానాం మద్భయం కల్పజీవినాం।
బ్రహ్మణోఽపి భయం మత్తో ద్విపరార్ధపరాయుషః ॥ **30** ॥

గుణాః సృజంతి కర్మాణి గుణోఽనుసృజతే గుణాన్।
జీవస్తు గుణసంయుక్తో భుంక్తే కర్మఫలాన్యసౌ ॥ **31** ॥

యావత్ స్యాద్ గుణవైషమ్యం తావన్నానాత్వమాత్మనః।
నానాత్వమాత్మనో యావత్ పారతంత్ర్యం తదైవ హి ॥ **32** ॥

యావదస్యాస్వతంత్రత్వం తావదీశ్వరతో భయం।
య ఏతత్ సముపాసీరంస్తే ముహ్యంతి శుచార్పితాః ॥ **33** ॥

కాల ఆత్మాఽఽగమో లోకః స్వభావో ధర్మ ఏవ చ।
ఇతి మాం బహుధా ప్రాహుర్గుణవ్యతికరే సతి ॥ **34** ॥

ఉద్ధవ ఉవాచ
గుణేషు వర్తమానోఽపి దేహజేష్వనపావృతః।
గుణైర్న బధ్యతే దేహీ బధ్యతే వా కథం విభో ॥ **35** ॥

కథం వర్తేత విహరేత్ కైర్వా జ్ఞాయేత లక్షణైః।
కిం భుంజీతోత విసృజేచ్ఛయీతాసీత యాతి వా ॥ **36** ॥

ఏతదచ్యుత మే బ్రూహి ప్రశ్నం ప్రశ్నవిదాం వర।
నిత్యముక్తో నిత్యబద్ధ ఏక ఏవేతి మే భ్రమః ॥ **37** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
ఏకాదశస్కంధే భగవదుద్ధవసంవాదే దశమోఽధ్యాయః ॥